

РОЛЬ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ

Ройко Л.Л.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Одним із напрямів модернізації вищої освіти в умовах інтеграції України до європейського освітнього простору є підвищення її якості. Професійна підготовка магістрів спеціальності «Середня освіта. Інформатика» у Волинському національному університеті імені Лесі Українки передбачає формування висококваліфікованих фахівців нової генерації, здатних до наукового пошуку, практичної інноваційної діяльності, швидкого й науково обґрунтованого вирішення професійних проблем, саморозвитку та самовдосконалення.

Завданням вищого навчального закладу є не лише озброєння здобувачів освіти відповідними фаховими знаннями, а й формування у них професійної компетентності, яка забезпечить виконання майбутньої професійної діяльності.

Управлінню закладу освіти нині відводиться особлива та відповідальна роль, що пов'язана з професійними вимогами до нього як компетентного фахівця, здатного створити стійке до внутрішніх і зовнішніх впливів освітнє середовище, котре забезпечить інноваційний розвиток педагогічної системи в цілому та її оптимальне функціонування у майбутньому. Тому, на наше переконання, ефективна управлінська діяльність керівника закладу освіти значною мірою залежить від отриманої фахової підготовки у закладах вищої освіти, а, відповідно, результативність навчання студентів магістратури буде більш продуктивною, якщо здійснюватиметься на засадах міждисциплінарної інтеграції.

Метою викладання навчальної дисципліни «Освітній менеджмент» є набуття здобувачами освіти професійної компетентності для здійснення успішної управлінської діяльності у закладах загальної середньої освіти.

Аналіз педагогічних, психологічних, філософських джерел та літератури з питань менеджменту, у тому числі у сфері освіти, свідчить, що різні аспекти досліджуваної проблеми відображено у таких напрямках наукової думки: історико-педагогічні положення про закономірності розвитку освіти (Л. Березівська, Л. Ваховський, Н. Гупан, М. Євтух, В. Курило, О. Лавріненко та ін.); теоретичні аспекти менеджменту в дослідженнях зарубіжних (Е. Роджерс, А. Томпсон, Й. Шумпетер та ін.) і вітчизняних науковців (Г. Єльнікова, В. Олійник, Т. Сорочан, О. Товканець, Є. Хриков та ін.); проблеми освітнього педагогічного менеджменту (М. Гриньова, Л. Калініна, І. Лікарчук, М. Матішак, В. Маслов та ін.); теоретико-концептуальні положення щодо менеджменту освітньої діяльності (В. Борисов, І. Гевко, Л. Даниленко, О. Касьянова, І. Мороз, Т. Сорочан, Л. Федулова та ін.); управління закладом освіти (Л. Ващенко, О. Касьянова, В. Крижко, А. Харківська та ін.).

В ринкових умовах розвитку суспільства для успішної самореалізації майбутніх фахівців педагогічних спеціальностей вагоме значення мають

знання з менеджменту, розуміння економічних та психологічних основ ефективного управління освітніми системами, педагогічним колективом та самоуправління. Тому основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування у студентів знань про сутність, мету, завдання, принципи, методи, критерії якості управлінської діяльності в освітній сфері;
- формування знань, умінь та навиків планування, організації, контролю управлінської діяльності у закладі загальної середньої освіти, підвищення його конкурентноспроможності;
- набуття студентами умінь аналізу управлінських рішень та діяльності, вибір та застосування найбільш ефективних стратегій та стилів управління;
- оволодіння прийомами розвитку організаційної та управлінської культури сучасного менеджера освіти.

Змістове наповнення курсу сприяє оволодінню загальними та фаховими компетентностями, а також програмними результатами навчання.

Використання інтерактивних методів і технологій у процесі вивчення освітнього менеджменту сприяє формуванню у магістрантів критичного мислення, уміння моделювати і аналізувати педагогічні ситуації, навичок взаємодії і організації роботи в групі тощо. Традиційну систему навчання доцільно доповнювати такими інтерактивними методами, як дебати, «Акваріум», «Мозковий штурм», метод проєктів, проблемний метод, складання портфоліо, «Асоціативний куш», «Мікрофон» та ін. При цьому важливо добирати професійно значущий навчальний матеріал, близький до реальних умов майбутньої професійної діяльності.

Підготовлений до професійної діяльності майбутній фахівець зі сформованою на високому рівні професійною компетенцією матиме можливість гнучко аналізувати різні ситуації, мобільно реагувати на зміни в соціальному, культурному і економічному житті суспільства, здійснювати ефективне ділове спілкування, враховувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності, самовдосконалюватись упродовж усього життя.

Як показує досвід, результатом вивчення навчальної дисципліни «Освітній менеджмент» повинна бути сукупність знань, умінь, навичок, професійних цінностей, особистісної мотивації магістрантів, які є основою для формування їх управлінської компетентності.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в аналізі сучасних технологій формування управлінської компетентності магістрів у вищому навчальному закладі, використання засад освітнього менеджменту під час організації та проходження педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти.

Список використаних джерел:

1. Коберник О. М. Менеджмент в освіті: Навчальний посібник – 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. 242 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7697/1/Menedzment_v_osviti.pdf

2. Лунячек В. Е. Педагогічний менеджмент: Навчальний посібник. 2-е вид., випр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
3. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1763/1/Мармаза%20О.%20І.%20Менеджмент%20освітньої%20організації%20.pdf>
4. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: Навчальний посібник. Вінниця, 2018. 196 с.
5. Менеджмент в освіті : підручник / за ред. проф. В. В. Крижка ; авт. кол. : Василь Крижка, Валерій Радул, Сергій Клепка, Григорій Луценко, Ольга Старокожко, Сергій Немченко, Юлія Кондратенко. Київ : Освіта України, 2020. 465 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://dspace.bdpu.org/handle/123456789/3260>
6. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
7. Товканець О. Проблема підготовки фахівців з менеджменту освіти у сучасній психолого-педагогічній літературі // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2016. Вип.1 (38). С. 293-296.
8. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк та ін.; НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.